

IX. FINANCIJSKE OBAVIJESTI

1. MOGUĆNOSTI ISPLATE U GOTOVU NOVCU

Od 1. siječnja 2011. stupio je na snagu Zakon o platnom prometu (Nar. nov., br. 133/09. i 136/12.) te se više NE primjenjuje Odluka o uvjetima i načinu plaćanja gotovim novcem (Nar. nov., br. 36/02.).

Pritom treba voditi računa i o odredbama Zakona o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov. br., 87/08. i 25/12.) kojim je određena svota isplate u gotovini do 105.000,00 kn.

Opširnije o tome pročitajte u časopisu RRiF, br. 1/11., str. 274.

Međutim, od 1. siječnja 2013., plaćanje u gotovini drugom obvezniku fiskalizacije, najviše u svoti od 5.000,00 kn, po jednom računu uređuje Zakon o fiskalizaciji u prometu gotovinom (Nar. nov., br. 133/12.).

Napomena:

O primjeni Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom može se pročitati u časopisu RRiF br. 1/13., str. 18., 26. i 31., 3/13., str. 30., 4/13., str. 187. i u RRiF-ovoj knjizi Blagajničko poslovanje i fiskalizacija.

Od 5. srpnja 2013. kada je stupio na snagu Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 79/13.), znatno se mijenja način isplate primitaka oporezivih i neoporezivih prema odredbama Zakona o porezu na dohodak.

U nastavku se daje pregled načela isplata primitka fizičkim osobama.

Tablica 44: Način isplate primitaka fizičkim osobama u 2016.

ISPLATE KOJE SE MOGU OBAVITI NA ŽIRO-RAČUN ILI TEKUĆI RAČUN (ne u gotovini)	ISPLATE KOJE SE MOGU OBAVITI I U GOTOVU NOVCU	OBVEZNO NA ŽIRO-RAČUN
1	2	
1. plaće - dohodak od nesamostalnog rada (čl. 14. Zakona) - neoporezive plaće, naknade plaće i sve što se u poreznom smislu smatra plaćom, kao dnevnice, terenski dodatak, otpremnine i dr. u visini razlike iznad neoporezive svote, te poduzetnička plaća,	1. mirovine,	1. primitci na osnovi darivanja za zdravstvene potrebe, (čl. 9. st. 1. t. 7. Zakona),
2. primitci od kapitala (čl. 30 Zakona), - dividende i udjeli u dobitku - kamate na pozajmice, - izuzimanje na teret dobitka tekućeg razdoblja, - dohodak na osnovi opcija kupnje dionica, - kapitalni dobici (st. 16. i 17.)	2. nagrade nerezidentima za sudjelovanje na sportskim, umjetničkim i drugim natjecanjima u RH, ako se do završetka natjecanja ne zna koji od natjecatelja ostvaruje pravo na novčanu nagradu, (čl. 32. st. 5. t. 3. Zakona, stupa na snagu 1. siječnja 2015.),	2. primitci od samostalne djelatnosti, (obrt i slobodna zanimanja),
3. primitci od osiguranja (čl. 31),	3. primitci koje ostvaruju djeca do navršene punoljetnosti, odnosno do završetka redovitog školovanja od obavljanja sezonskih poslova uz uvjet da ovi primitci kod jednog isplatitelja ne prelaze 13.000,00 kn,	3. drugi dohodak (autorski honorari, naknade po ugovoru o djelu i ostale isplate koje se smatraju drugim dohotkom) (čl. 32. Zakona),
	4. primitci koji se u skladu s čl. 9. ne smatraju dohotkom koji nisu navedeni u stupcu 1.: - obiteljske mirovine koje ostvaruju djeca nakon smrti roditelja, - državne nagrade, - potpore zbog zbrinjavanja HRVI-ja i članova obitelji nestalih branitelja Domovinskog rata, - socijalne potpore, - doplatak za djecu, - primitci osoba s invalidnošću, - potpore zbog uništenja imovine od elem. nepogoda, - nasljedstva i darovi, - primitci od prodaje osobne imovine, - odštete koje nisu u vezi s gospodarstvenom djelatnosti, - primici ostvareni na nagradnim natječajima i natjecanjima (samo ako su propisani pod jednakim uvjetima za sve građane), - novčani dodaci na mirovinu, - potpore djeci u slučaju smrti roditelja planirana u proračunu jedinica lokalne samouprave, - primitci na osnovi osiguranja imovine, života i sl.,	4. primitci od najamnina i zakupnina nekretnina i pokretnih stvari.

ISPLATE KOJE SE MOGU OBAVITI NA ŽIRO-RAČUN ILI TEKUĆI RAČUN (ne u gotovini)	ISPLATE KOJE SE MOGU OBAVITI I U GOTOVU NOVCU	OBVEZNO NA ŽIRO-RAČUN
1	2	
4. primitci na koje se ne plaća porez na dohodak (čl. 10. Zakona): <ul style="list-style-type: none"> • učenika i studenata na redovitom školovanju za rad učeničkih i studentskih udrug prema posebnim propisima, • stipendije učenicima i studentima za vrijeme njihova redovitog školovanja, a koje se do propisane svote i ne smatraju drugim dohotkom te stipendije koje služe za pokriće troškova iz čl. 45. st. 1. t. 7. Pravilnika, osim troškova školarine koji se isplaćuju na račun visokog učilišta • sportske stipendije, nagrade za sportska ostvarenja i naknade sportašima amaterima prema posebnim propisima do propisanih svota, • primitci od dividendi i udjela u kapitalu, 	5. isplate iz čl. 10. Zakona na koje se ne plaća porez na dohodak: <ul style="list-style-type: none"> - svote koje poslodavci isplaćuju radnicima do neoporezive svote: - dnevnice u zemlji i inozemstvu, terenski dodatak, pomorski dodatak, naknade prijevoznih troškova na i noćenja na službenom putu, prijevoz na posao i s posla mjesnim i međumjesnim prijevozom, naknade za korištenje privatnog automobila za službene svrhe (2,00 kn po kilometru), potpore zbog invalidnosti radnika, potpore obitelji u slučaju smrti radnika i radnicima u slučaju smrti člana obitelji, potpore zbog neprekidnog bolovanja, dar djetetu do 15. god. života, prigodne nagrade (regres, božićnica i sl.), jubilarne nagrade, naknade za odvojeni život, pomorski dodatak, otpremnine do 6.400,00 kn po godini staža ili do 8.000,00 kn zbog profesionalne nesposobnosti za rad po godini staža, potpore za novorođenče te navedeni primitci koje sebi isplaćuju obrtnici i slobodna zanimanja, 	
5. naknade za rad u vezi s izborom čije je održavanje propisano posebnim zakonom, ako se isplaćuje do 1.600,00 kn po održanom izboru,	6. ostali primitci iz čl. 10. Zakona: <ul style="list-style-type: none"> - naknade zbog privremene nezaposlenosti, - nagrade učenicima za vrijeme praktičnog rada, - naknade štete zbog posljedica nesreće na radu, - naknade za rad osuđenih osoba u kazneno popravnim domovima, - sindikalne socijalne pomoći, - premije dobrovoljnoga mirovinskog osiguranja do 500,00 kn mjesečno koje uplaćuju poslodavci za svoje radnike, - primitci koji se kao bespovratna sredstva isplaćuju iz fondova EU, 	
6. primici od otuđenja posebnih vrsta imovine (otkop sekundarnih sirovina osim ambalaže i otpada prikupljenog u okviru akcija) iz čl. 27a ako posebnim propisom nije drukčije određeno	7. drugi dohodak koji ostvaruju osobe radom u sezonskim poslovima u poljoprivredi na temelju čl. 2. st. 2. Pravilnika o sadržaju i obliku ugovora o sezonskom radu u poljoprivredi i vrijednosnog kupona (Nar. nov., br. 64/12.),	7. naknade za otkup sekundarnih sirovina i otpada koje se smatraju osobnom imovinom
7. naknade za rad u vezi s izborom čije je održavanje propisano posebnim zakonom,	8. isplate predujma dohotka obrtnika i slobodnih zanimanja,	
8. svi primitci koji se poreznim odnosno fizičkim osobama isplaćuju iz proračuna RH.	9. isplate s osnove povrata pozajmica.	

Napomena:

U kaznenim odredbama Zakona o porezu na dohodak (čl. 67. st. 1. t. 4.) je navedeno da će se za prekršaj kazniti novčanom kaznom od 500,00 do 50.000,00 kn "pravne i fizičke osobe koje isplate građanima ne obavljuju preko žiro-računa kod ovlaštene organizacije za platni promet".

Dakle, misli se na dohotke građana, ali ne i ostalih fizičkih osoba - obrtnika i slobodnih zanimanja.

2. SPRJEČAVANJE PRANJA NOVCA I FINANCIRANJA TERORIZMA

Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 87/08. i 25/12., dalje: Zakon) kao obveznike primjene navodi **pravne i fizičke osobe koje obavljaju poslove u okviru sljedećih profesionalnih djelatnosti: odvjetnik, odvjetničko društvo i javni bilježnik; revizorsko društvo i samostalni revi-**

zor; fizičke i pravne osobe koje obavljaju **računovodske usluge i usluge poreznog savjetovanja**.

Obveznici primjene Zakona provode mjere za sprječavanje i otkrivanje pranja novca te financiranja terorizma određene Zakonom koje su svrstane u deset skupina.

Postoje i ograničenje **gotovinske naplate** koja se odnosi se na sve pravne i fizičke osobe koje, obavljajući registriranu djelatnost, u nekim transakcijama primaju gotov novac. Prema tom ograničenju u poslovanju gotovim novcem, ne smiju se u Republici Hrvatskoj obavljati naplate u gotovini u iznosu koji prelazi 105.000,00 kn odnosno u poslovima s nerezidentima u vrijednosti koja prelazi 15.000,00 EUR prilikom: prodaje robe i pružanja usluga; prodaje nekretnina; primanja zajmova; prodaje prenosivih vrijednosnih papira ili udjela.

Ograničenje primanja gotovinskih plaćanja vrijedi i u slučaju ako se plaćanje kod navedenih transakcija obavlja u više međusobno povezanih gotovinskih transakcija koje ukupno prelaze iznos 105.000,00 kn odnosno koje prelaze vrijednost od 15.000,00 EUR.

Naplate koje prelaze navedene svote moraju se provesti bezgotovinski preko računa u kreditnoj instituciji.

Napomena:

O obveznicima i mjerama pisano je u časopisu RRF br. 3/11., str. 120, 4/11., str. 101., 5/11., str. 140., 8/11., str. 111., 10/11., str. 147., 12/11., str. 187., 3/12., str. 149. (interni akt), 4/12., str. 124., 7/12., str. 136., 8/12., str. 130., 9/13. str. 151. te u posebnom priručniku (vidi na-rudžbenicu).

3. STOPA ZATEZNE I UGOVORNE KAMATE

3.1. NAČIN OBRAČUNA KAMATA

Od 1. siječnja 2008. sukladno odredbama ZOO-a (čl. 1164.) prestala je važiti većina odredaba Zakona o kamatama (Nar. nov., br. 94/04.), međutim odredba čl. 3. je i dalje u primjeni. Prema čl. 3. Zakona o kamatama koji je stupio na snagu 20. srpnja 2004., pri obračunu zatezne kamate za godinu primjenjuje se matematički model (1):

$$K = C \times p \times n / 100 \quad (1)$$

$$K = C \times p \times d / 36.500 \quad (2)$$

gdje oznake imaju sljedeće značenje:

K = zatezna kamata

p = stopa zatezne kamate

C = glavnica

n = broj godina.

d = broj dana

Za obračunsko razdoblje kraće od jedne godine primjenjuje se kalendarski broj dana za tu godinu i matematički izraz pod (2).

To znači da za izračun zatezne kamate više nije do-puštena primjena konformne metode niti u ispod go-dišnjem razdoblju već se primjenjuje proporcionalni (jednostavni) način obračuna.

Napomena:

Opširnije o tome pisali smo u časopisu RRF, br. 8/04., str. 44., 12/08., str. 23. i 10/11., str. 74., gdje je navedeno i vjerodostojno tumačenje čl. 3. st. 1. Zakona o zateznim kamatama (Nar. nov., br. 58/04.) te u Priručniku o kamatama.

3.2. STOPE ZATEZNIH KAMATA S 29. LIPNJA 2013.

Prema **Zakonu o financijskom poslovanju i prestećajnoj nagodbi** (Nar. nov., br. 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13. dalje: ZFPPN) iz lipnja 2013. izmijenjen je način utvrđivanja stope **zakonskih i ugovornih zateznih kamata** između poduzetnika te između poduzetnika i osoba javnog prava.

Odredbe navedenog propisa **primjenjuju se na ugo-vorne obveze od 30. lipnja 2013.** za obračun zakon-skih zateznih kamata i ugovornih zateznih kamata između poduzetnika, odnosno poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik

novčane obveze, pod uvjetom da je do isporuke robe ili pružanja usluge došlo 30. lipnja 2013., dok se na isporuke nastale prije 30. lipnja 2013. i dalje primjenjuju odredbe Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05., 41/08. i 125/11., dalje: ZOO)

Odredbe čl. 29. ZOO-a (kojima je ranije, na jedinstven način, bilo uređeno pitanje obveze isplate za-teznih kamata) **i dalje ostaju na snazi i primjenjuju se na sve »ostale odnose«**, osim na novčane obveze između poduzetnika odnosno poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze (a koji su sada uređeni čl. 12.a ZFPPN-a kao posebnim propisom).

To konkretno znači da se na sve ugovorne obveze koje su nastale (sklopljene) prije 30. lipnja 2013. (zaključno s 29. lipnja 2013.) primjenjuju odredbe ZOO-a o zateznim kamatama, odnosno kod kašnjenja s ispunjenjem novčane obveze u odnosima između poduzetnika – trgovaca te trgovaca i osoba javnog prava, u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze, stopa zateznih kamata od 15% (a ne nove stope utvrđene prema odredbama ZFPPN) ali uz uvjet da je i isporuka robe ili usluge obavljena prije 30. lipnja 2013. (tablica 45).

Ako je isporuka robe ili usluge obavljena 30. lip-nja 2013. ili nakon toga datuma, vjerovnik od dužnika u slučaju kašnjenja s plaćanjem može naplatiti zateznu kamatu prema, stopama iz tablice 46.

3.3. PREGLED ZATEZNIH KAMATA S 29. LIPNJA 2013.

Pregled i izračun daje se temeljem ESKONTNE STOPE HNB-a od 7% godišnje na dan 31. prosinca 2013. koja je objavljena u Nar. nov., br. 83/13.

Tablica 45: Prikaz stopa zateznih kamata (zakonskih i ugovornih) za isporuku robe ili usluge obavljene zaključno s 29. lipnja 2013.

UGOVORNI ODNOŠI	ZAKONSKA zatezna kamata
Između TRGOVACA (poduzetnika) međusobno	15,00%
Između TRGOVCA (poduzetnika) I OSOBE JAVNOG PRAVA kada je osoba javnog prava (grad, općina, županija, RH i dr.) DUŽNIK novčane obveze	15,00%
Između TRGOVCA (poduzetnika) I OSOBE JAVNOG PRAVA kada je osoba javnog prava VJEROVNIK novčane obveze	15,00%
- POTROŠAČKI UGOVORI (dužnici su građani kao potrošači, - TRGOVCI kada sklapaju ugovore izvan svoje gospodarske djelatnosti... - GRAĐANSKOPRAVNI UGOVORI između građana međusobno - IZVANUGOVORNI ODNOŠI	12,00%
s FINANCIJSKIM, KREDITNIM i sl. INSTITUCIJAMA (banke, leasing društva, osiguravajuća društva...)	15,00%

3.4. STOPE ZATEZNIH KAMATA OD 30. LIPNJA 2013. DO 31. SRPNJA 2015.

„Prema objavi HNB-a (Nar. nov., br. 86/13.), „prosječna kamatna stopa“ za referentno razdoblje od 1. prosinca 2012. do 31. svibnja 2013. je 5,40%. – stoga je „referentna stopa“ za razdoblje od 30 lipnja 2013 do 31. prosinca 2013. - 4,40%.

Prema objavi HNB-a (Nar. nov. br. 1/14.) »prosječna kamatna stopa« (za referentno razdoblje od 1. lipnja 2013. do 30. studenoga 2013. je 5,35%. – stoga je »referentna stopa« u razdoblju od 1. siječnja 2014. do 30. lipnja 2014. bila 4,35%.

Prema objavi HNB-a (Nar. nov., br. 80/14.) „prosječna kamatna stopa“ za referentno razdoblje od 1. prosinca 2013. do 31. svibnja 2014. je 5,29%. Stoga je „referentna stopa“ u razdoblju od 1. srpnja do 31. prosinca 2014. - 4,29%.

S obzirom da je u odnosima između poduzetnika te poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze zakonska zatezna kamata jednaka referentnoj stopi uvećanoj za 8 postotnih poena **zakonska zatezna kamatna stopa od 30. lipnja 2013. do 31. prosinca 2013. obračunava se prema stopama iz tablice 46.**

Napomena:

- od 30. lipnja 2013 stopu zatezne kamate više nije moguće ugovarati u odnosima između poduzetnika i osoba javnog prava već samo u odnosima između poduzetnika, a u takvim odnosima **ugovorenja stopa zatezne kamate može biti samo do visine zakonske zatezne kamate, ali ne i iznad toga.**
- Za isporuke roba i usluga obavljenih prije 30 lipnja 2013 (zaključno s 29. lipnja 2013). ako je nastalo kašnjenje u roku plaćanja **primjenjuje se stara stopa od 15%.**

Tablica 46: Stopa zakonske zatezne kamate koja se obračunava pri zakašnjenju s plaćanjem u odnosima IZMEĐU PODUZETNIKA kao i između poduzetnika i osoba javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze za isporuke robe ili usluge obavljene 30. lipnja 2013. i poslije.

RAZDOBLJE	KAMATNA STOPA (godišnja)
do 30. lipnja 2013. (zaključno sa 29. 06. 2013.)	15%.
od 30. lipnja do 31. prosinca 2013.,	12,40% (5,40 – 1 + 8)
od 1. siječnja 2014. do 30. lipnja 2014.	12,35% (5,35 – 1 + 8).
od 1. srpnja 2014. do 31. prosinca 2014.	12,29% (5,29 – 1 + 8).
od 1. siječnja 2015. do 30. lipnja 2015.	12,14% (5,14 – 1 + 8).
od 1. srpnja 2015. do 31. srpnja 2015.	12,13% (5,13 – 1 + 8)

3.5. STOPE ZATEZNIH KAMATA OD 1. KOLOVOZA 2015.

Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov. br. 78/15.) promijenjen je Zakon o obveznim odnosima, Zakon o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi te Zakon o potrošačkom kreditiranju.

Dotadašnji tekst Zakona o obveznim odnosima (ZOO) bio je objavljen u Nar. nov. br. 35/05., 41/08. i 125/11., Zakona o financijskom poslovanju i prestečajnoj nagodbi (ZFPiPN) u Nar. nov. br. 108/12., 144/12., 81/13. i 112/13., a Zakona o potrošačkom kreditiranju u Nar. nov. br. 75/09. 112/12., 143/13., 14/13. i 9/15.

Zatezne kamate određuju se polugodišnje na temelju *prosječne kamatne stope na stanje kredita odobrenih za razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovачkim društvima izračunane za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu.*

Tako je izmjenama ZOO-a i ZFPiPN-a **ujednačene su visine stope zakonskih zateznih kamata za odnose iz trgovачkih ugovora i ugovora između trgovca i osobe javnog prava s visinom stope zakonskih zateznih kamata koja se primjenjuje na poslovne transakcije između poduzetnika i poduzetnika i osobe javnog prava u kojima je osoba javnog prava dužnik novčane obveze.**

Referentno razdoblje za određivanje zatezne kamatne stope je propisano je st. 9. čl. 26. Zakona o obveznim odnosima i st. 5. čl. 12.a Zakona o financijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi i to:

- za objavu 1. siječnja obuhvaća razdoblje od 1. svibnja do 31. listopada, a
- za objavu od 1. srpnja obuhvaća razdoblje od 1. studenoga do 30. travnja.

Hrvatska narodna banka obvezna je objaviti te prosječne kamatne stope za referentna razdoblja 1. siječnja i 1. srpnja, a iznimno u 2015. dana 1. kolovoza prosječnu kamatnu stopu na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovачkim društvima za referentno razdoblje od 1. studenoga 2014. do 30. travnja 2015., a koja se primjenjuje od 1. kolovoza do 31. prosinca 2015.

Hrvatska narodna banka Nar. nov. br. 85. do 30. prosinca 2015. objavila je *prosječnu kamatnu stopu na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovачkim društvima za referentno razdoblje od 1. studenoga 2014. do 30. travnja 2015., a koja se primjenjuje za određivanje zatezne kamate od 1. kolovoza do 31. prosinca 2015. u visini od 5,14%.*

Hrvatska narodna banaka u Nar. nov. br. 140. od 30. prosinca 2015. objavila je *prosječnu kamatnu stopu na stanje kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovачkim društvima za referentno razdoblje od 1. svibnja 2015. do 31. listopada 2015., a koja se primjenjuje od 1. siječnja do 30. lipnja 2016. u visini od 5,05%.*

Za narudžbe naših izdanja ili dokupa minuta za savjete, molimo javiti se na broj (01)/4699-760; mob. 099/4699-760 ili e-mail: rrif@rrif.hr

Tablica 47. Stope zateznih kamata koje se obračunavaju na zakašnjenje u plaćanju od 1. kolovoza 2015. do 30. lipnja 2016. između poduzetnika te poduzetnika i osoba javnog prava i u ostalim odnosima

Opis	Godišnja kamatna stopa			
	Prema čl. 29. ZOO-a		Prema čl. 3. ZFPiPN	
	Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	Od 1.1. do 30.6. 2016.	Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	Od 1. 1. do 30. 6. 2016.
Ugovori između trgovaca	10,14% (5,14+5)	10,05% (5,05+5)	10,14% (5,14-3+8)	10,05% (5,05-3+8)
Ugovori između trgovaca i osoba javnog prava	10,14% (5,14+5)	10,05% (5,05+5)	10,14% (5,14-3+8)	10,05% (5,05-3+8)
Ostali odnosi	8,14% (5,14+3)	8,05% (5,05+3)	8,14% (5,14-3+8)	8,05% (5,05-3+8)

3.6. PREGLED UGOVORNIH KAMATA

Ugovorne kamate predstavljaju cijenu za korištenje tudim novčanim ili materijalnim sredstvima. Kako im i samo ime kaže, prepustene su ugovaranju samih ugovornih strana i o njima samima ovisi hoće li ih ugovoriti ili ne. Kod trgovачkih ugovora o zajmu (novčanom ili robnom), za razliku od građanskih ugovora, dužnik kamate duguje i ako nisu posebno ugovorene, ali **nema zakonskih zapreka da ugovorne strane ovu kamatu, ako to žele, ugovorom isključe.**

Ugovorne kamate teku od nastanka određenog obveznog odnosa do dospijeća obveze, no nastavljaju i dalje teći nakon dospijeća obveze ako je stopa zatezne kamate niža od stope ugovorne kamate.

Prema izmjenama čl. 29 st. 6. ZOO-a (Nar. nov., br. 78/15. od 1. kolovoza 2015.), ako su ugovorene kamate veće od zateznih ne mogu se obračunavati nakon dospijeća („i ne mogu teći poslije dužnikova zakašnjenja“).

U nastavku se daje pregled ugovornih kamatnih stopa od 1. srpnja 2011.

Tablica 48. Stope ugovornih kamata od 1. srpnja 2011.

Opis	Najviša dopuštena ugovorna kamata			Stopa koja se primjenjuje ako je kamata ugovorena ali nije određena stopa (čl. st. 3. ZOO-a)		
	Od 1. 7. 2011. do 31. 7. 2015.	Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	Od 1. 1. 2016.	Od 1. 7. 2011. do 31. 7. 2015.	Od 1. 8. do 31. 12. 2015.	Od 1. 1. 2016.
Između trgovaca	18 %	17,745 % (10,14 + (10,14 x 0,75))	17,5875 % (10,05 + (10,05 x 0,75))	7,5 %	5,07 %	5,025 %
Između trgovaca i osoba javnog prava	18 %	17,745 % (10,14 + (10,14 x 0,75))	17,5875 % (10,05 + (10,05 x 0,75))	-	-	-
Između osoba od kojih barem jedna nije trgovac	12 %	12,21 % (8,14 + 8,14 + 0,5)	12,075 % (8,05 + 8,05 + 0,5)	3 %	3,0525 %	3,01875 %

3.7. PREGLED STOPA ZATEZNIH KAMATA OD 1982. - 2013.

U nastavku se daje pregled stopa zateznih kamata po ugovorima u privredi za razdoblje od 1982. - 2014.

Tablica 49. Pregled stopa zateznih kamata po ugovorima u privredi za razdoblje od 1982. - 1989.

Razdoblje	Visina propisane stope	Službeni list
do 16. 04. 1982. god.	25% godišnje	19/83.
od 17. 04. 1982. god. do 29. 07. 1983. g.	25% godišnje	19/83.
od 30. 07. 1983. god. do 05. 10. 1984. g.	35% godišnje	40/83.
od 06. 10. 1984. god. do 29. 03. 1985. g.	62% godišnje	53/84.
od 30. 03. 1985. god. do 30. 06. 1985. g.	71% godišnje	15/85.
od 01. 07. 1985. god. do 22. 11. 1985. g.	84% godišnje	32/85.
od 23. 11. 1985. god. do 21. 03. 1986. g.	73% godišnje	62/85.
od 22. 03. 1986. god. do 25. 04. 1986. g.	80% godišnje	14/86.
od 26. 04. 1986. god. do 25. 07. 1986. g.	86% godišnje	23/86.
od 26. 07. 1986. god. do 16. 04. 1987. g.	66% godišnje	42/86.
od 17. 04. 1987. god. do 30. 06. 1987. g.	113,4% god.	23/87.
od 01. 07. 1987. god. do 30. 09. 1987. g.	128,8% god.	42/87.
od 01. 10. 1987. god. do 31. 12. 1987. g.	183,4% god.	63/87.
od 01. 01. 1988. god. do 31. 01. 1988. g.	151,2% god.	
od 01. 02. 1988. god. do 29. 02. 1988. g.	67,2% godišnje	10/88.

Razdoblje	Visina propisane stope	Službeni list
od 01. 03. 1988. god. do 04. 03. 1988. g.	141,4% godišnje	16/88.
od 05. 03. 1988. god. do 31. 03. 1988. g.	151,5% godišnje	16/88.
od 01. 04. 1988. god. do 30. 04. 1988. g.	169,5% godišnje	21/88.
od 01. 05. 1988. god. do 27. 05. 1988. g.	175,5% godišnje	28/88.
od 28. 05. 1988. god. do 31. 05. 1988. g.	181,5% godišnje	
od 01. 06. 1988. god. do 30. 06. 1988. g.	99% godišnje	
od 01. 07. 1988. god. do 31. 07. 1988. g.	356% godišnje	41/88.
od 01. 08. 1988. god. do 31. 08. 1988. g.	432% godišnje	44/88.
od 01. 09. 1988. god. do 30. 09. 1988. g.	712,5% godišnje	54/88.
od 01. 10. 1988. god. do 31. 10. 1988. g.	564% godišnje	59/88.
od 01. 11. 1988. god. do 30. 11. 1988. g.	29,25% mjesečno	66/88.
od 01. 12. 1988. god. do 08. 12. 1988. g.	20,7% mjesečno	
od 09. 12. 1988. god. do 31. 12. 1988. g.	13,3% mjesečno + 8% godišnje	minimalno
od 01. 01. 1989. god. do 31. 01. 1989. g.	13,4% mjesečno + 8% godišnje	minimalno

Razdoblje	Visina propisane stope	Službeni list
od 01. 02. 1989. god. do 28. 02. 1989. g.	15,2% mjesечно + 8% godišnje	minimalno
od 01. 03. 1989. god. do 03. 03. 1989. g.	21,7% mjesечно + 8% godišnje	minimalno
od 04. 03. 1989. god. do 31. 03. 1989. g.		
	– za privredu	16,7% mjesечно + 8% godišnje
od 01. 04. 1989. god. do 30. 04. 1989. g.		
	– za privredu	28,3% mjesечно + 8% godišnje
od 01. 05. 1989. god. do 31. 05. 1989. g.		
	– za privredu	25% mjesечно + 8% godišnje
od 01. 06. 1989. god. do 23. 06. 1989. g.		
	– za privredu	30,4% mjesечно + 8% godišnje
od 24. 06. 1989. god. do 30. 06. 1989. g.		
	– za privredu	29,8% mjesечно + 8% godišnje

Razdoblje	Visina propisane stope	Službeni list
od 01. 07. 1989. god. do 31. 07. 1989. g.	31,3% mjesечно + 8% godišnje	minimalno
od 01. 08. 1989. god. do 31. 08. 1989. g.	28,3% mjesечно + 8% godišnje	minimalno
od 01. 09. 1989. god. do 30. 09. 1989. g.	48,0 mjesечно + 8% godišnje	minimalno
od 07. 10. 1989. god. do 31. 10. 1989. g.	34,08% mjesечно	37/89.
od 01. 11. 1989. god. do 10. 11. 1989. g.	34,08% mjesечно	37/89.
od 11. 11. 1989. god. do 30. 11. 1989. g.	57,6% mjesечно	70/89.
od 01. 12. 1989. god. do 31. 12. 1989. g.	53,4% mjesечно	

Napomena:

Zatezne kamate po ponuđenoj metodi tablica mogu se primjeniti samo za privredu do 6. 10. 1989. Poslije 6. 10. 1989. tablice jednakom vrijede za privredu i izvanprivredu.

Tablica 50. Pregled zateznih kamata i eskontnih stopa od 1990. do 2007. godine

ZATEZNE KAMATE (ZAKONSKE) ZA RAZDOBLJE	ZATEZNE KAMATE ZA POREZ NA PROMET, CARINE I DRUGE PRISTOJBE ZA RAZDOBLJE	ESKONTNA STOPA ZA RAZDOBLJE
(1)	(2)	(3)
01.01.1990. – 30.06.1990.	28,08 % godišnje	01.01.1990. – 30.06.1990. 23,40% godišnje
01.07.1990. – 12.10.1990.	16,80% godišnje	01.07.1990. – 12.10.1990. 14% godišnje
13.10.1990. – 09.11.1990.	30% godišnje	13.10.1990. – 09.11.1990. 25% godišnje
10.11.1990. – 31.03.1991.	36% godišnje	10.11.1990. – 31.03.1991. 30% godišnje
01.04.1991. – 31.12.1991.	48% godišnje	01.04.1991. – 31.12.1991. 40% godišnje
01.01.1992. – 30.04.1992.	14,88% mjesечно	01.01.1992. – 30.04.1992. 12,4% mjesecno
01.05.1992. – 31.05.1992.	18% mjesечно	01.05.1992. – 31.05.1992. 15% mjesecno
01.06.1992. – 30.06.1992.	25,80% mjesечно	01.06.1992. – 30.06.1992. 21,5% mjesecno
01.07.1992. – 31.07.1992.	22,20% mjesечно	01.07.1992. – 31.07.1992. 18,5% mjesecno
01.08.1992. – 31.08.1992.	25,68% mjesечно	01.08.1992. – 31.08.1992. 21,4% mjesecno
01.09.1992. – 30.09.1992.	24,36% mjesечно	01.09.1992. – 30.09.1992. 20,3% mjesecno
01.10.1992. – 31.10.1992.	29,40% mjesечно	01.10.1992. – 31.10.1992. 24,5% mjesecno
01.11.1992. – 31.12.1992.	33,96% mjesечно	01.11.1992. – 31.12.1992. 28,3% mjesecno
01.01.1993. – 28.02.1993.	26,4% mjesечно	01.01.1993. – 28.02.1993. 22% mjesecno
01.03.1993. – 31.08.1993.	30% mjesечно	01.03.1993. – 31.08.1993. 25% mjesecno
01.09.1993. – 30.09.1993.	34,2% mjesечно	01.09.1993. – 30.09.1993. 28,5% mjesecno
01.10.1993. – 07.10.1993.	25,2% mjesечно	01.10.1993. – 07.10.1993. 21% mjesecno
08.10.1993. – 21.10.1993.	3,6% mjesечно	08.10.1993. – 30.11.1993. 3% mjesecno
22.10.1993. – 30.11.1993.	9% mjesечно	01.12.1993. – 31.12.1993. 2,5% mjesecno
01.12.1993. – 31.12.1993.	8,5% mjesечно	01.01.1994. – 31.01.1994. 13,75% godišnje
01.01.1994. – 31.01.1994.	124,26% godišnje	01.02.1994. – 28.02.1994. 15,33% godišnje
01.02.1994. – 03.02.1994.	144,53% godišnje	01.03.1994. – 03.05.1994. 11% godišnje
04.02.1994. – 28.02.1994.	56,59% godišnje	04.05.1994. – 30.06.1994. 9,5% godišnje
01.03.1994. – 10.03.1994.	47,98% godišnje	01.07.1994. – 31.07.1996. 8,5% godišnje
11.03.1994. – 31.03.1994.	47,18% godišnje	01.01.1995. – 28.03.1995. 30% godišnje
01.04.1994. – 30.06.1994.	30% godišnje	08.03.1995. – 07.05.1996. 24% godišnje
01.07.1994. – 07.05.1996.	22% godišnje	08.05.1996. – 30.06.2002. 18% godišnje
08.05.1996. – 10.09.1996.	24% godišnje	01.07.2002. – 31.12.2007. 15% godišnje
11.09.1996. – 30.06.2002.	18% godišnje	Kamata na povrat poreza, carina, doprinosa i dr.
01.07.2002. – 31.12.2007.	15% godišnje	11.09.1996. – 30.06.2002. 6,5% godišnje
<i>Nastavak u tablici 51.</i>		01.07.2002. – 31.12.2007. 7,5% godišnje

KALKULATOR PLAĆA

Obračun plaće (s neta na bruto) možete izračunati primjenom "kalkulatora" koji je dan na RRiF-ovoju internet stranici: www.rrif.hr

Tablica 51. Pregled eskontnih stopa i zateznih kamata u 2008., 2009., 2010., 2011., 2012. i 2013.

Tek. br.	MJESEC/ GODINA	ESKONTNA STOPA HNB U %	ZATEZNA KAMATA*	
			Između poduzetnika	Između poduzetnika, državnih tijela i dr.
			mjesečna	god.
	2008.	-	9,0	17,0
	2009.	-	9,0	17,0
	2010.	-	9,0	17,0
	1. - 6. 2011.	-	9,0	17,0
	7. - 12. 2011.	-	7,0	15,0
	2012.		7,0	15,0
	do 29. 6. 2013.		7,0	15,0
				12,0

* Vrijedi za ugovorne obveze nastale prije 30. 6. 2013.

Napomena:

Za razdoblje nakon 30. lipnja 2013. vidjeti pregled kamata pod točkom 3.4.

3.8. ZAJMOVI, KAMATE I POREZI

Kamatne stope se slobodno ugovaraju, ali do visine najviše stope ugovorenih kamata koje proizlaze iz čl. 26. ZOO-a vodeći računa o tome jesu li ugovaratelji trgovci ili građani (vidjeti pregled stopa na pretходnim stranicama izračunane prema visini eskontne stope od 7% godišnje). Kad je u pitanju zajmovni odnos poduzetnik fizička osoba, treba imati na umu minimum kojeg određuju porezni propisi.

1. Ako zajam daje pravna osoba i obrtnik svojim zaposlenicima, članovima društva ili drugim fizičkim osobama (najviše 12% godišnje), treba ugovoriti **minimalno kamatu od 3%** godišnje sukladno čl. 14. st. 3. Zakona o porezu na dohodak (Nar. nov. br. 177/04. do 136/15.) kako ne bi morali obračunati dohodak u naruvi i na to platiti porez (prirez i doprinose). Od 1. srpnja 2013. kamata je oslobođena PDV-a (prema čl. 40. st. 1. t.b) Zakona o PDV-u (Nar. nov. br. 73/13. - 143/14.)

2. Na kamate (osim zateznih do visine zakonske zatezne kamate) koje s temelja **danih zajmova međusobno zaračunavaju** trgovacka društva ili obrtnici, NE obračunava se PDV. (oslobođeno prema čl. 40. st. 1. t.b) Zakona o PDV-u. No, za obračun kamata (ako su ugovorene) zajmodavac NE treba ispostaviti račun osim na zahtjev primatelja isporuke. Navedeno proizlazi iz čl. 78. st. 3. Zakona o PDV-u.

3. Fizičke osobe mogu bez kamata dati zajam pravnoj osobi, a primjenjuje se također odredba čl. 26. ZOO-a i najviša stopa kamata 12% godišnje.

Prilikom isplata kamata fizičkim osobama trgovacko društvo mora obračunati i obustaviti porez na

dohodak od kamata po odbitku po stopi od 12% i odgovarajući prirez (čl. 30. st. 3. Zakona u vezi sa čl. 51. st. 2. Zakona o porezu na dohodak). Ako je obveznik PDV-a, tada mora izdati račun za kamate te nvesti da su oslobođene PDV-a (prema čl. 40. st. 1. t.b) Zakona o PDV-u.

4. Ako kamate plaćaju domaći poduzetnici inozemnim nebanskarskim pravnim osobama (osim za kamate za nabavu opreme ili nabave dobara na robni kredit, te kamata koje se plaćaju inozemnim bankama ili drugim financijskim institucijama), pri plaćanju obračunavaju i plaćaju **porez po odbitku** od 15% iz svote kamate (čl. 31. Zakona o porezu na dobit – Nar. nov. br. 177/04. do 143/14.), osim ako je u primjeni medunarodni ugovor kad se postupa prema njemu. Za to domaći isplatitelj treba osigurati propisanu potvrdu (v. Pravilnik o porezu na dobit - Nar nov., br. 95/05. do 157/14.). Detaljnije o tome u RRIF-u br. 4/10., str. 101.

Ako se **kamata isplaćuje povezanim društvima** iz EU, tada se od 1. srpnja 2013. ne obračunava porez po odbitku ako su ispunjeni uvjeti iz čl. 31. b) – d) Zakona o porezu na dobit. Navedeno oslobođenje primjenjuje se ako isplatitelj u trenutku isplate ima potvrdu mjerodavnog poreznog tijela o tome da je primatelj navedene naknade porezni obveznik i druge dokaze.

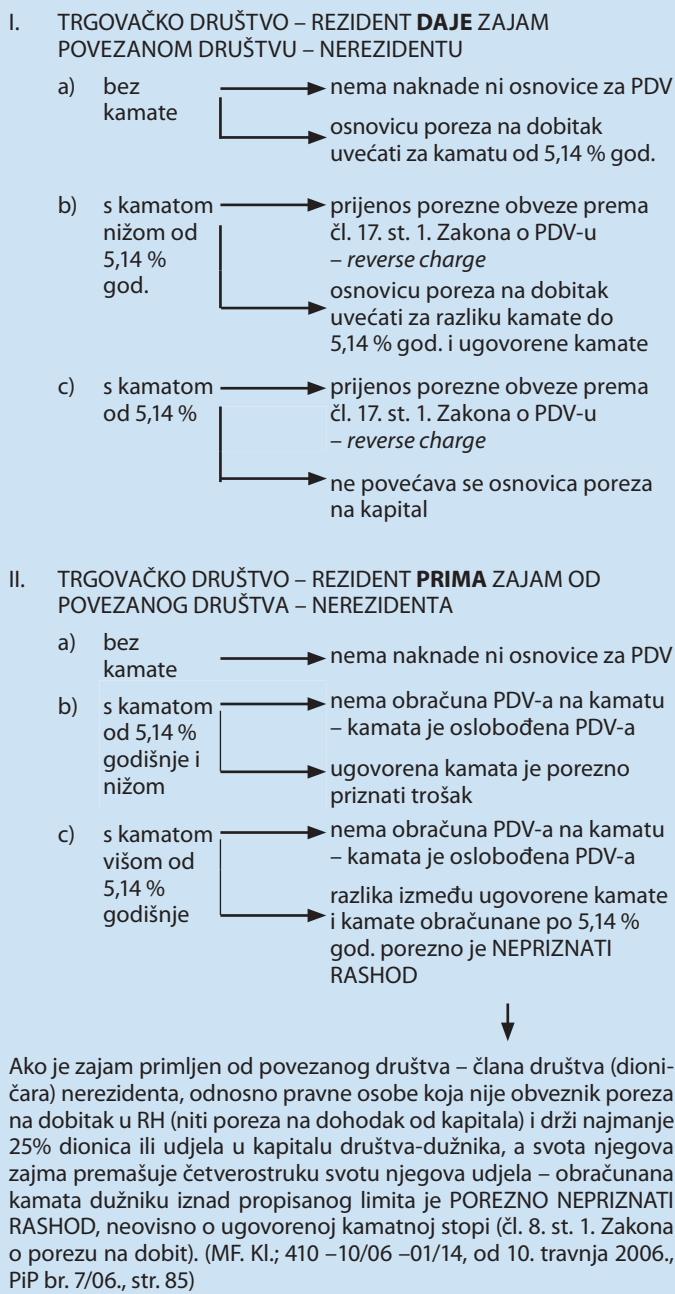
Ako se kamate isplaćuju inozemnim fizičkim osobama koje su dale zajmove poduzetnicima, porez na dohodak od kamata po odbitku obračunava se uz uvažavanje odredbi ugovora o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja ako se primjenjuje (vidi pregled ugovora. U svim navedenim kombinacijama pod ovom točkom kamata koja se isplaćuje ne podliježe oporezivanju PDV-om.

5. Kamate koje su ostvarene u poslovnim bankama, štedionicama i štedno-kreditnim zadrgama na kunsku i deviznu štednju, na pologe (po videnju i oročene) na žiro, tekućem ili deviznom računu građana, kamate od zajmova, kamate po vrijednosnim papirima, po udjelu prihoda investicijskog fonda ako se oporezuju kao udjeli u dobitku, smatraju se dohotkom od kapitala.

6. Zatezne kamate između povezanih osoba za dužnika su porezno NEPRIZNATI rashod prema čl. 7. st. 1. t. 9. Zakona o porezu na dobit, neovisno o tome je li ih zaračunalo tuzemno ili inozemno povezano društvo (vjerovnik) i neovisno o tome po kojoj je stopi zatezna kamata obračunana.

7. Kamate na zajmove između povezanih osoba, sukladno čl. 14. Zakona o porezu na dobit i čl. 37. Pravilnika o porezu na dobit, odnose se na zajmove između rezidenta i nerezidenta. Pritom razlikujemo nekoliko slučajeva za 2016. godinu.

Bilješke

8. Na povezane osobe između rezidenata primjenjuju se također odredbe navedene u prethodnoj točci (t. 7.) u slučaju kad je povezana osoba u povlaštenom poreznom položaju sukladno čl. 13. st. 5. Zakona o porezu na dobit ako:

- plaća porez na dobit po stopama koje su niže od propisane stope ili je oslobođena od plaćanja poreza na dobit, ili
- ima u poreznom razdoblju pravo na prijenos poreznog gubitka iz prethodnih poreznih razdoblja.

Napomena:

O računovodstvenom i poreznom položaju kamata smo pisali u časopisu RRIF br. 10/11., str. 74., 11/11., str. 122. i 9/14., str. 37.

4. UGOVOR O ZAJMU

Pravne osobe mogu davati zajmove (u novcu) drugim pravnim ili fizičkim osobama. Zajmodavac se može obvezati da uz glavnicu duguje i kamatu (čl. 500. ZOO).

Odobri li trgovačko društvo kredit svom zaposleniku ili drugoj fizičkoj osobi, treba obračunati kamatu od najmanje 3% godišnje. U suprotnom – ne zaračuna li kamatu ili je ona niža od 3%, zaposlenik je ostvario primitak u naravi koji se oporezuje kao dohodak od nesamostalnog rada.

Najviša dopuštena ugovorna kamatna stopa kod zajmova koje pravne osobe odobravaju fizičkim osobama prema čl. 26. st. 1. ZOO-a ne može biti viša od godišnje stope zakonskih zateznih kamata koja je za te odnose vrijedila na dan sklapanja ugovora odnosno na dan promjene ugovorne kamatne stope ako je ugovorena promjenjiva kamatna stopa, uvećana za polovicu te stope.

"XY" d.d., OIB 46900760001, Zagreb, Avenija Dubrovnik 7 zastupano po direktoru Ivanu Iviću (dalje: Zajmodavac) i

Ante Pape, OIB 17654321411, Sisak, Selska 64 (dalje: Zajmoprimec) sklopili su dana 25. 1. 2016. ovaj

UGOVOR O ZAJMU

Članak 1.

Zajmodavac odobrava Zajmoprimecu kratkoročni zajam u svoti od 24.000,00 kn (slovima: dvadesetčetiritisuća kuna). Navedena svota biti će isplaćena Zajmoprimecu u gotovini 1. 2. 2016.

(Alternativa: Navedena svota biti će 1. 2. 2016. uplaćena na tekući račun Zajmoprimeca u "ZB" banci, broj računa: _____).

Članak 2.

Zajam se daje na rok od 10 mjeseci uz kamatu od 3% godišnje.

Članak 3.

Zajmoprimec će na ime osiguranja povrata zajma dati zajmodavcu običnu zadužnicu s jamicom platcem, treće solventne osobe na svotu od 30.000,00 kn (slovima: tridesetisuća kuna).

Članak 4.

Zajmoprimec se obavezuje vratiti zajam do 1. 10. 2016. Zajam se otplaćuje u tri jednake rate, počevši od 1. 8. 2016., a prema planu otplate. Plan otplate zajma sastavni je dio ugovora.

Članak 4.

Rok vraćanja zajma ugovorne stranke mogu sporazumno promjeniti. Zajmodavac i zajmoprimec u tom slučaju sastavljaju aneks ugovora.

Članak 5.

Za moguće nastale sporove iz ovog ugovora ugovorne strane sporazumno utvrđuju nadležnost suda u Zagrebu.

Članak 6.

Ovaj ugovor sastavljen je u 2 (dva) primjeraka, od kojih za svaku ugovornu stranu po jedan primjerak.

U Zagrebu, 25. 1. 2016.

ZAJMOPRIMAC:

ZAJMODAVAC:

5. DEVIZNO POSLOVANJE

Poslovanje stranom gotovinom i kunskom gotovinom i čekovima u odnosima između deviznog rezidenta i nerezidenta uredeno je sljedećim aktima:

- Zakon o deviznom poslovanju (Nar. nov. br. 96/03. do 76/13.)

- Zakon o sprječavanju pranja novca i financiranja terorizma (Nar. nov., br. 87/08. i 25/12.)
- Zakon o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 177/04. do 136/15.) i Pravilnik o porezu na dohodak (Nar. nov., br. 95/05. do 137/15.) u dijelu u kojem uređuju isplate u gotovu novcu.
- Odluka o načinu podizanja i polaganja strane gotovine i čekova na račun otvoren u banci (Nar. nov., br. 48/10.)
- Odluka o plaćanju i naplati u stranim sredstvima plaćanja u zemlji (Nar. nov., br. 111/05. i 16/15.)

Za potrebe deviznog sustava nerezidenti su i osobe unutar Europske unije, a ne samo one izvan nje.

5.1. STRANA GOTOVINA I ČEKOVI I KUNSKA GOTOVINA

5.1.1. Naplata

Rezidenti **mogu primiti naplatu** u poslovima sa nerezidentima u gotovini u kunama, stranoj gotovini i čekovima. **Ograničenja** postoje u svoti naplate u stranoj valuti i u kunama. Jedna transakcija (naplata) u odnosu sa nerezidentom ne može biti veća od 15.000,00 eura, odnosno odgovarajuće protuvrijednosti druge valute odnosno 105.000,00 kn. Jedna transakcija može biti pojedinačna ili se može obavljati u više međusobno povezanih gotovinskih transakcija koje ukupno prelaze navedene svote. Ovo ograničenje se odnosi i na komitente iz zemalja EU.

Naplaćena strana gotovina **mora se položiti** u poslovnu banku u roku tri radna dana od dana naplate.

Ako se polaganje strane gotovine i čekova na račun obavlja na osnovi predračuna, rezident je dužan banchi naknadno dostaviti ugovor ili račun u roku u kojem je ugovorena isporuka robe ili usluga odnosno drugo ispunjenje obveze.

U stranoj gotovini i čekovima se ne može naplatiti posao čija naplata nije dopuštena u stranim sredstvima plaćanja prema toč. VII. i VIII. Odluke o plaćanju i naplati u stranim sredstvima plaćanja u zemlji, stoga što pojam stranih sredstava plaćanja uključuje i pojam strane gotovine i čekova. Riječ je npr. kupoprodaje nekretnine u RH i udjela u trgovačkim društvinama sa sjedištem u RH.

U stranoj gotovini se može naplatiti račun za dobra samo ako ona prelaze državnu granicu.

5.1.2. Plaćanje

Nerezidentima se može platiti u stranoj gotovini i u kunama, ovisno o ugovorenoj valuti plaćanja, osim ako je drukčije uredeno propisima iz područja oporezivanja dohotka i ako nije riječ o plaćanju dobara koja nisu prešla državnu granicu. S deviznog motrišta ne postoje ograničenja u svoti plaćanja, već se samo mora poštivati određeni postupci pri njezinu privavljanju. Ograničenja u plaćanju bi mogla postojati samo s motrišta primatelja gotova novca s obzirom na njegove nacionalne propise s područja sprječavanja pranja novca i financiranja terorizma.

Pri plaćanju u stranoj gotovini treba provesti odgovarajuće postupke:

1. Nabaviti predračun, račun ili ugovor.
2. Podići, uz prilaganje predračuna, računa ili ugovora, stranu gotovinu u poslovnoj banci (s deviznog

računa ili je kupiti, ali ne kod ovlaštenog mjenjača)

3. U roku 60 dana od dana podizanja gotovine na temelju predračuna poslovnoj banci treba predložiti dokaze da su novci iskorišteni za plaćanje primljene isporuke ili vratiti ih poslovnoj banci.

Plaćanje stranom gotovinom dopušteno je osoba- ma koje su fizičke osobe samo ako to nije zapriječeno odredbama propisa kojim se uređuje oporezivanje dohotka.

5.2. DEVIZNA BLAGAJNA

Potrebe	Namjena	Svota prosječnog dnevнog blagajničkog maksimuma
• Službeni put	Troškovi u vezi sa službenim putom.	<ul style="list-style-type: none"> • Do 1.500,00 eura, bez odobrenja HNB-a. • Preko 1.500,00 eura na temelju odobrenja HNB-a na temelju opravdanog zahtjeva.
• Usluge u međunarodnom robnom i putničkom prometu.	Troškovi u vezi s prijevozom sredstava i robe.	<ul style="list-style-type: none"> • Do 1.500,00 eura na temelju odobrenja HNB-a na temelju opravdanog zahtjeva.
• Usluge pružanja hitne medicinske pomoći.		
• Za pružanje ugostiteljsko-turističkih usluga (usluga noćenja, pansiona, polupansiona i usluga prijevoza),	Za vraćanje ostatka novca kupcu.	<ul style="list-style-type: none"> • Do 3.000,00 eura, bez odobrenja HNB-a. • Preko 3.000,00 eura na temelju odobrenja HNB-a na temelju opravdanog zahtjeva.
• Za pružanje usluga zračnih luka, morskih luka, marina, pristaništa i autoseceste te za opskrbu stranih zrakoplova i brodova gorivom i mazivom i drugom potrošnom robom		
• Za prodaju robe s carinskog skladišta tipa »D«		
• Za prodaju putničkih i robnih voznih isprava, neposredno ili preko putničkih turističkih agencija, za račun nerezidenata.		

Ako rezident podiže stranu gotovinu ili čekove u svrhu njezina pologa u vlastitu deviznu blagajnu, unosi se tekst »za polog u deviznu blagajnu u svrhu službenog puta u inozemstvo«. Strana gotovina se ne može unijeti u deviznu blagajnu kupnjom strane gotovine za potrebe devizne blagajne kod ovlaštenog mjenjača. Umjesto prava u stranoj valuti, ugovorne strane se mogu dogovoriti o pravima u kunama pa se s toga za potrebe službenog puta u inozemstvo može isplatiti i kune. Konverziji tečaj se dogovara. To ne treba biti sredni tečaj Hrvatske narodne banke.

Prosječni dnevni blagajnički maksimum utvrđuje se tako da se zbroje dnevna stanja tijekom tromjesečja i dobiveni zbroj podijeli s brojem kalendarskih dana toga tromjesečja. Devizni blagajnički maksimum nema nikakvu poveznicu sa blagajničkim maksimumom koji je uređen propisima o fiskalizaciji.

5.3. UNOŠENJE I IZNOŠENJE STRANE GOTOVINE I ČEKOVA I KUNA

Za unošenje i iznošenje strane gotovine i kuna ne postoje ograničenja u svoti unošenja i iznošenja preko granice.

Fizička osoba dužna je pisano prijaviti cariniku unošenje ili iznošenje gotovine u domaćoj ili stranoj valuti preko državne granice u kunskoj protuvrijednosti iznosa od 10.000,00 eura ili više. Ovo ograničenje se ne odnosi na prijelaze nacionalne granice prema zemljama EU.

5.4. ČLANCI I PROPISI IZ PODRUČJA DEVIZNOG POSLOVANJA

- Kreditni poslovi (RRiF br. 12/15., str. 213.):
 - Kreditom se prema deviznim propisima ne smatra samo kredit prema odredbama Zakona o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05. do 78/15.)
 - O kreditnim poslovima s inozemstvom izvještava se HNB.
- Naplata kupoprodaje nekretnine koja se nalazi u Republici Hrvatskoj može se naplatiti samo u kunama (Odluka o plaćanju i naplati u stranim sredstvima plaćanja, Nar. nov., br. 111/05. i 16/15., toč. VII. i VII.)
- Plaćanja koja su posljedica obračunskih oblika namire (cesija, asignacija, preuzimanje duga i dr.) nisu dopuštena u svim okolnostima (RRiF 12/07., str. 128.)
- Za otvaranje računa u inozemstvu rezidenti NE trebaju odobrenje HNB-a (RRiF 1/11., str. 239.)
- Neke rezidentne osobe za poslovanje s nerezidentnim osobama vode nadzorne knjige kapitalnih poslova. (RRiF br. 11/13., str. 146.)
- Poslovanje sa nerezidentima se statistički prati te neke rezidentne osobe dostavljaju propisana izvješća HNB-u u različitim rokovima. (RRiF br. 9/15., str. 167.)
- Devizno poslovanje se u svojim bitnim odrednicama nije promijenilo ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju 1. srpnja 2013. (RRiF br. 12/12., str. 181. i 7/13., str. 154.)

6. ZASTARA

Institut zastare reguliran je **Zakonom o obveznim odnosima** (Nar. nov., br. 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15., dalje: ZOO) kao općim propisom, a predstavlja protek određenoga vremena (koji ovisi o trenutku nastupa zastare) nakon kojega trenutka dužnik može odbiti ispuniti ono što duguje vjerovniku, a vjerovnik gubi pravo zahtijevati ispunjenje obveze od dužnika, odnosno, vjerovnik gubi pravo na ostvarenje svoje tražbine sudskim putem. Istočemo kako sud na zastaru ne pazi po službenoj dužnosti (*ex officio*), već se dužnik mora na istu pozvati ističući prigovor zastare.

Prema odredbi čl. 214. st. 2. ZOO-a, **zastara nastupa kad protekne zakonom određeno vrijeme u kojem je vjerovnik mogao zahtijevati ispunjenje obveze**, a koje ovisi o **rokovima zastare koji su propisani prije svega ZOO-om kao općim propisom te posebnim propisima** (Općim poreznim zakonom, Nar. nov., br. 147/08., 18/11., 78/12., 136/12., 73/13. i 26/15), Zakonom o trgovackim društvima (Nar. nov., br. 111/93., 34/99., 121/99. - vjerodostojno tumačenje, 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 37/09., 152/11. - proč. tekstu, 111/12. i 68/13., 110/15), Zakonom o mjenici (Nar. nov., br. 74/94. i 92/10.) Zakonom o radu (Nar. nov., br. 93/14.) i dr.

Napomena:

Opširnije o zastari kao i nekim zastarnim rokovima možete pročitati u časopisu RRiF, br. 12/11., str. 115., 12/14. str. 246. i 7/15. str. 168.

U nastavku se daje tablični prikaz zastarnih rokova prema odredbama nekih propisa:

Tablica 52. Zastarni rokovi prema Zakonu o obveznim odnosima (Nar. nov., br. 35/05., 41/08., 125/11. i 78/15.).

RED. BR.	TRAŽBINA	ROK	OD KADA TEČE
1.	OPĆI ZASTARNI ROK, SVE TRAŽBINE ZA KOJE NIJE PROPISAN POSEBAN ROK	5 godina	Dan nakon dospijeća (zakašnjenja), ako se obveza sastoji u činjenju (ispunjenu).
2.	POVREMENA POTRAŽIVANJA a) povremena potraživanja	3 godine	Od dospjelosti svakog pojedinog davanja
	b) samo pravo iz kojeg proistječe	5 godina	Od dospjelosti najstarijega potraživanja nakon kojeg dužnik nije vršio davanja
3.	MEĐUSOBNA POTRAŽIVANJA IZ UGOVORA O PROMETU ROBE I USLUGA (IZ TRGOVACKIH UGOVORA)	3 godine	Od svake isporuke robe, izvršenog rada ili usluge, odvojeno za svaku isporuku robe, izvršenog rada ili usluge
4.	ZAKUPNINA, NAJAMNINA	3 godine	Dan nakon dospijeća (zakašnjenja), neovisno plaćali se povremeno (mjesečno, tromjesečno itd) ili jednom godišnje
5.	NAKNADA ŠTETE	3 godine	Od kada je oštećeni doznao za štetu i osobu koja je štetu učinila
	a) izvanugovorne	5 godina	Od nastanka štete - objektivni rok
	b) počinjene kaznenim djelom		Kad istekne zastara kaznenog progona ako je taj rok dulji
	c) ugovorne		Za vrijeme određeno za zastaru obvezne čijom je povredom šteta nastala
6.	POTRAŽIVANJE ZA: a) struju, vodu, grijanje, dimnjачarske usluge, plin, čistoću - za potrebe kućanstva b) radio i televizijsku pristojbu c) telefon, poštanski pretinac d) pretplatu za povremene tiskovine	1 godina	Od dospjelosti svake pojedine tražbine

**DOKUP MINUTA MOŽETE OBAVITI NA
tel. (01)/4699-760 mob. 099/4699-760.**

RED. BR.	TRAŽBINA	ROK	OD KADA TEĆE
7.	POTRAŽIVANJA a) utvrđena sudskom odlukom (nagodbom) ili odlukom (nagodbom) drugoga nadležnog tijela	10 godi- na	Od roka (navedenog) u sudskoj pravomoćnoj pre-sudi
	b) povremena potra-živanja utvrđena takvom odlukom (nagodbom)	3 godine	Kao pod red. br. 2
8.	IZ UGOVORA O OSIGURANJU 1. Ugovaratelja (osiguranika) a) životnog osiguranja b) iz ostalih ugovora	5 godina 3 godine	Od prvog dana nakon proteka kalendarske godine u kojoj je nastalo potraživanje, odnosno od saznanja za osigurani slučaj, ako dokaze da nije znao, ali u svakom slučaju zastara nastupa za 10 godina kod životnog osiguranja, a kod ostalih za 5 godina
	2. Osiguratelja iz ugovora o osiguranju	3 godine	zastarjeva za isto vrijeme za koje zastarjeva njegov zahtjev prema osiguraniku odgovornom za štetu
	3. Neposredan zahtjev treće osobe prema osiguratelju		zastarjevanje počinje teći kad i zastarjevanje osiguranika prema toj osobi i navršava se u istom roku
	4. Regresni zahtjev osiguratelja prema trećoj odgovornoj osobi		
	9. REGRESNI ZAHTJEV POSLODAVCA PREMA ZAPOSLENIKU	6 mjeseci	Od dana isplaćene naknade štete trećoj osobi kojoj je zaposlenik na radu ili u vezi s radom uzrokovao štetu
10.	PRAVO ZAJMODAVCA DA TRAŽI PREDAJU STVARI	3 mjeseca	Od dolaska zajmodavca u zakašnjenje, a u svakom slučaju godinu dana od sklapanja ugovora

Tablica 53. Zastarni rokovi prema Općem poreznom zakonu (Nar. nov., br. 147/08., 18/11., 78/12., 136/12., 73/13. i 26/15.).

RED. BR.	TRAŽBINA	ROK	OD KADA TEĆE
1.	PRAVO POREZNOG TIJELA na utvrđivanje porezne obveze (uključujući i kamate)	3 godine	Nakon isteka godine u kojoj je trebalo utvrditi porezne obveze i kamate
2.	PRAVO POREZNOG TIJELA na naplatu poreza (uključujući kamate, troškove ovrhe i novčane kazne)	3 godine	Istekom godine u kojoj je porezni obveznik sam utvrdio poreznu obvezu ili nakon isteka godine u kojoj je to učinilo porezno tijelo
3.	PRAVO POREZNOG TIJELA na pokretanje prekršajnog postupka	3 godine	Istekom godine u kojoj je počinjen prekršaj
4.	PRAVO POREZNOG OBVEZNIKA na povrat poreza (uključujući kamate, troškove ovrhe i novčane kazne)	3 godine	Istekom godine u kojoj je porezni obveznik stekao pravo na povrat
5.	APSOLUTNI ROK ZASTARE ZA SVE TRAŽBINE POD RED. BR. 1 – 4	6 godina	Od dana kad je zastara počela prvi put teći

Tablica 54. Zastarni rokovi prema Zakonu o trgovačkim društvima (Nar. nov., br. 111/93., 34/99., 121/99. - vjerodostojno tumačenje, 52/00., 118/03., 107/07., 146/08., 37/09., 152/11. - proc. tekst., 111/12. i 68/13., 110/15.).

RED. BR.	TRAŽBINA	ROK	OD KADA TEĆE
1.	ZAHTJEV J.T.D.-a PREMA ČLANU ZA ŠTETU ZBOG POVREDE OBVEZE SUZDRŽAVANJA OD KONKURENCIJE	3 mjeseca	Od dana kada su ostali članovi saznali za povredu obveze
		5 godina	Od dana učinjene povrede bez obzira na saznanje
2.	POTRAŽIVANJA PREMA ČLANOVIMA J.T.D.-a S NASLOVA ODGOVORNOSTI ZA OBVEZE DRUŠTVA	5 godina, ako tražbina prema društvu ne zastaruje u kraćem roku	Od prvog dana od dana upisa prestanka društva ili prestanka članstva u društvu upisanog u sudski registar
3.	ZAHTJEV PREMA DIONIČARIMA ZA POVROT ONOGA ŠTO SU PRIMILI OD DRUŠTVA SUPROTNO ZTD-u	5 godina	Od primitka plaćanja
4.	ZAHTJEV ZA NAKNADOM ŠTETE PREMA ČLANOVIMA UPRAVE I NAD. ODBORA KOJU POČINE U VOĐENJU POSLOVA ODNOSENKO NADZORA	5 godina	Od dana učinjene povrede neovisno o danu saznanja
5.	ZAHTJEV ZA NAKNADOM ŠTETE PROUZROČENOM ISKORIŠTAVANJEM UTJECAJA U DRUŠTVU	5 godina	Od dana učinjene povrede neovisno o danu saznanja
6.	ZAHTJEV ZA NAKNADOM ŠTETE PREMA LIKVIDATORU KOJU JE PROUZROČILA PROVEDBA LIKVIDACIJE	1 godina	Od brisanja društva iz sudskog registra
7.	ZAHTJEV d.d.-a PREMA ČLANU UPRAVE ZBOG POVREDE PRAVILA O ZABRANI KONKURENCIJE	3 mjeseca	Od kada su ostali članovi uprave i članovi nadzornog odbora saznali za štetnu radnju
		5 godina	Od dana kad je radnja učinjena (objektivni rok), bez obzira na saznanje
8.	ODGOVORNOST ČLANOVA DRUŠTVA I ČLANOVA UPRAVE d.o.o.-a ZA RADNJE PRI OSNIVANJU	5 godina	Od dana upisa društva u sudski registar, odnosno od dana štetne radnje, ako je poduzeta nakon upisa
9.	ZAHTJEV PO OSNOVI NEDOPUŠTENIH PRIMANJA ČLANOVA d.o.o-a	5 godina	Od dana kada je primljena uplata

Za narudžbe naših izdanja ili dokupa minuta za savjete, pisana mišljenja i dr., molimo javiti se na broj (01)/4699-760; mob. 099/4699-760 ili e-mail: rrif@rrif.hr

RED. BR.	TRAŽBINA	ROK	OD KADA TEĆE
10.	ZAHTJEV ZA ISPUNJENOM ČINIDBOM (koja se na temelju poslovnog udjela mora ispuniti) PREMA PRAVNOM PREDNIKU STJECATELJA POSLOVNOG UDJELA	5 godina	Od podnošenja prijave za upis prijenosa poslovnog udjela u knjigu poslovnih udjela
11.	ZAHTJEV PREMA ZAKONSKIM ZASTUPNICIMA VLADAJUĆEG DRUŠTVA ZA ŠTETU POČINJENU U OVISNOM DRUŠTVU PRI DAVANJU UPUTA, A I PREMA ČLANOVIMA UPRAVE I NEOVISNOG DRUŠTVA KAO SOLIDARNIM DUŽNICIMA	5 godina	Od dana učinjene povrede neovisno o danu saznanja
12.	ZAHTJEV PREMA ČLANOVIMA UPRAVE I NADZORNOG ODBORA PRIPOJENOG DRUŠTVA ZA ŠTETU NASTALU PRIPAJANJEM	5 godina	Od dana objave upisa pripajanja u sudski registar suda sjedišta društva preuzimatelja
13.	ODGOVORNOST ČLONOVA UPRAVE GOSPODARSKOG INTERESNOG UDRUŽENJA ZA ŠTETU KOJU MU POČINE POVREDOM SVOJIH OBVEZA	5 godina	Od dana učinjene povrede neovisno o danu saznanja

Tablica 55. Zastarni rokovi prema Zakonu o o radu (Nar. nov., br. 93/14.), Zakonu o mjenici (Nar. nov., br. 74/94. i 92/10.) i Zakonu o čeku (Nar. nov. br. 74/94)

RED. BR.	TRAŽBINA	ROK	OD KADA TEĆE
	b) Regresni zahtjevi indosanata jednih protiv drugih i protiv trasanta zastaruju	6 mjeseci	Od dana kada je indosant iskupio ček ili od dana kada je protiv njega kod suda postupljeno.
4.	ZAKON O VLASNIŠTVU I STVARNM PRAVIMA (Nar. nov., br. 91/96. do 152/14.) a) Pravo služnosti b) Dosljednost - stjecanje vlasništva	20 godina 10 (pokretnine) 20 godina	Prestaje zastarom ako se nije izvršavalо (čl. 241) Posjedovanje pokretne stvari ili nekretnine

7. SREDNJI TEČAJ HNB-a NA DAN 31. 12. 2015.

Prema računovodstvenim standardima, potraživanja i obveze koje su nastale u valuti koja je različita od izvještajne valute, moraju se iskazati u izvještajnoj valuti. Za preračun na dan bilanciranja rabi se spot tečaj te valute u odnosu na izvještajnu valutu. U RH izvještajna valuta su kune (čl. 19. Zakona o računovodstvu).

S obzirom na odredbe Zakona o deviznom poslovanju koji u određenim okolnostima traži primjenu srednjeg tečaja HNB-a, i t. II. II. HSFI-ja II. - Potraživanja u RH kao spot tečaj za preračun strane valute u kune rabi se srednji tečaj HNB-a koji se primjenjuje na datum bilanciranja.

Hrvatska narodna banka objavila je u tečajnom listu broj 251 srednje tečajeve koji se primjenjuju na dan 31. prosinca 2015. Ti će se tečajevi rabiti pri izračunu kunske protuvrijednosti potraživanja i obveza koji su iskazani u stranoj valuti na dan 31. prosinca 2015. U potraživanja su uključeni i devizni računi koji imaju rezidentne osobe.

Tablica 56. Tečajna lista HNB-a br. 251 koja se primjenjuje na dan 31. prosinca 2015.

Tečajevi u kunama - kn

Zemlja	Šifra Val.	Jed	Kupovni za devize	Srednji za devize	Prodajni za devize
Australija	036 AUD	1	5,085271	5,100573	5,115875
Kanada	124 CAD	1	5,025843	5,040966	5,056089
Češka	203 CZK	1	0,281764	0,282612	0,283460
Danska	208 DKK	1	1,020067	1,023136	1,026205
Mađarska	348 HUF	100	2,432150	2,439468	2,446786
Japan	392 JPY	100	5,787381	5,804795	5,822209
Norveška	578 NOK	1	0,797793	0,800194	0,802595
Švedska	752 SEK	1	0,830630	0,833129	0,835628
Švicarska	756 CHF	1	7,038504	7,059683	7,080862
Vel. Britanija	826 GBP	1	10,329952	10,361035	10,392118
SAD	840 USD	1	6,970826	6,991801	7,012776
EMU	978 EUR	1	7,612142	7,635047	7,657952
Poljska	985 PLN	1	1,793624	1,799021	1,804418

8. ROKOVI PLAĆANJA

Rokovi plaćanja uredeni su čl. 11. do 14. Zakona o finansijskom poslovanju i predstečajnoj nagodbi (Nar. nov. br. 108/12. – 112/13.-Uredba, 78/15. - ZOO).

Tablica 57. Rokovi plaćanja između poduzetnika i osoba javnog prava.

Rokovi plaćanja između poduzetnika	
1. Ugovorom se može odrediti rok plaćanja obveza	do 60 dana
2. Ugovorom se može odrediti rok plaćanja ako je sklopljen ugovor o robno–trgovačkom kreditu u pismenom obliku	do 360 dana
3. Ako nije ugovoren rok plaćanja - plaća se u roku	30 dana
Rokovi plaćanja između poduzetnika i osoba javnog prava – ako je osoba javnog prava dužnik	
1. Ugovorom se može utvrditi rok plaćanja	do 30 dana
2. Iznimno rok plaćanja može se ugovoriti rok plaćanja	do 60 dana
3. Ako rok nije ugovoren tada se obveza plaća u roku	30 dana
Rokovi plaćanja između poduzetnika i osoba javnog prava – ako je osoba javnog prava vjerovnik	
1. Ugovorom se može odrediti rok plaćanja obveza	do 60 dana

2. Ugovorom se može odrediti rok plaćanja ako je sklopljen ugovor o robno–trgovačkom kreditu u pismenom obliku	do 360 dana
3. Ako nije ugovoren rok plaćanja - plaća se u roku	30 dana

Tablica 58: Tijek rokova za plaćanje:

Rokovi plaćanja počinju teći od dana kada je:
- dužnik primio račun ili drugi odgovarajući zahtjev za isplatu ili
- vjerovnik ispunio svoju obvezu (ako nije moguće utvrditi dan primitka računa ili drugog odgovarajućeg zahtjeva za isplatu ili ako je dužnik primio račun ili drugu odgovarajući zahtjev za isplatu prije nego je vjerovnik ispunio obvezu) ili
- istekao rok za pregled predmeta isporuke ako je ugovoren ili zakonom određen rok za takav pregled

Napomena:

Detaljnije o rokovima plaćanja može se pročitati u RRiF-u br. 1/12. str. 267., br. 10/15. str. 180., PiP-u 10/12. str. 3.